

Şəhidlər ölməz, vətən bölünməz

Siyov kəndində I Qara-bağ və Vətən müharibəsində şəhidlik zirvəsinə ucalmış şəhidlərin xatirəsinə inşa edilmiş "Şəhidlər ölməz" abidə kompleksinin açılışı oldu.

Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himninin səsləndirilməsi ilə açıq elan edilən tədbirdə respublikamızın müstəqilliyi və ərazi

də həlak olmuş şəhidlərin əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edildi. Lerik Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Əkbər Abbasov və şəhid valideynləri tərəfindən abidə kompleksinin üzərindən örtük götürüldü, önündə gül-çiçək dəstələri qoyuldu.

Tədbirdə çıxış edən rayon icra hakimiyyətinin başçısı

bütövlüğü uğrunda döyüşlər- Əkbər Abbasov şəhid ailələ-

rini və kənd sakinlərini salamladı və abidə kompleksinin tikintisində dəstəy göstərən hər kəsə minnətdarlığını ifadə etdi. Bildirdi ki, torpaqlarımızın azadlığı uğrunda şəhid olmuş vətən övladlarının xatirəsi daim əziz tutulur, onların adının əbədiləşdirilməsi üçün dövlət tərəfindən müxtəlif tədbirlər həyata keçirilir və şəhid ailələri hər zaman diqqət mərkəzində saxlanılır. Həmçinin bu istiqamətdə xalqımızın mərd övlad-

ları, ictimaiyyət nümayəndələri, eləcə də sahibkarlar da müəyyən işlər həyata keçirirlər. Bu istiqamətdə respublikada olduğu kimi Leik rayonunda da müxtəlif işlər icra edilmiş, vətən uğrunda şəhid olmuş övladlarımızın xatirəsinin əbədiləşdirilməsi məqsədi ilə bir neçə xatirə abidə kompleksləri inşa olunmuşdur. Bu tədbirlər silsiləsindən olmaqla Siyov kəndində kənd ictimaiyyətinin nümayəndələrinin maliyyə dəstəyi və bu

ərəzidən olan sahibkarların, eləcə də rayon icra hakimiyyətinin təşkilatçılığı ilə belə abidə kompleksi inşa edilmişdir.

Mərasimdə kənd ağsaqalı Əlimusa Zeynalov, ehtiyatda olan polkovnik Hikmət Ağayev, Vətən müharibəsi şəhidi Vidadi Cabbarovun atası Cəbrayıl Cabbarovun çıxış edərək ölkəmizin ərazi bütövlüyü uğrunda gedən döyüşlərdə şəhid olmuş qəhrəman Vətən övladlarının xatirəsinin həmişə ehtiramla yad edildiyini qeyd etdilər, xalqımızın şəhidlər ilə qürur duyduğunu vurğuladılar.

Şəhidin qardaşı Bəxtiyar Bayramov çıxışında şəhid ailələrinə göstərilən diqqət və qayğıya görə Prezident İlham Əliyevə və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevaya minnətdarlığını ifadə etdi.

Sonda Mehman Qafarov adına Siyov kənd tam orta məktəbinin şagirdlərinin ifasında şəhidlərə həsr olunmuş kompazisiya səsləndirildi.

Şəhid gizir Tural Əhmədovun doğum günündə

Ambu kəndində şəhid Tural Əhmədovun doğum günü münasibətilə rayon icra hakimiyyətinin başçısı Əkbər Abbasov, rayonun

sibətilə rayon icra hakimiyyəti başçısı Əkbər Abbasov rayonun hüquq-mühafizə orqanlarının rəhbərləri və kənd sakinləri ilə birlikdə şəhidin məzarını ziyarət edərək, gül dəstələri düzdü. Rayon icra hakimiyyəti başçısı Ə. Abbasov şəhidin ailəsini ziyarət etdi, onların qayğı və problemləri ilə maraqlandı.

Şəhidin valideynləri şəhid ailələrinə göstərilən diqqət və qayğıya görə ölkə başçısı cənab İlham Əliyevə və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevaya minnətdarlıqlarını ifadə etdilər.

Şəhidin doğum günündə məzarı və ailəsi ziyarət olundu

Lerik şəhərində şəhid Altay Mövlanovun doğum günündə rayon icra hakimiyyətinin başçısı

hüquq-mühafizə orqanlarının rəhbərləri və şəhər sakinləri ilə birlikdə şəhidin məzarını, Lerik şəhərində Elgün və Altay Mövlanov qardaşlarının əziz xatirəsinə inşa edilmiş bulaq kompleksini ziyarət edərək, üzərinə güllər düzdülər.

Sonra rayon icra hakimiyyəti başçısı Əkbər Abbasov şəhidin ailəsini ziyarət etdi, onların qayğı və problemləri ilə maraqlandı.

Şəhidin valideynləri şəhid ailələrinə göstərilən diqqət və qayğıya görə ölkə başçısı cənab İlham Əliyevə və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevaya minnətdarlıqlarını ifadə etdilər.

Azərbaycan dili xalqımızın mənəvi varlığıdır

Azərbaycan dilinin dövlət dili statusuna yüksəlməsi millətin öz taleyinə sahibliyinin, dövlət qurmaq və qorumaq qüdrətinin, eyni zamanda dilinin zənginliyinin sübutudur. Dil hər bir xalqın varlığının əsas təminatçısıdır. Azərbaycan xalqının da ana dili onun milli varlığını müəyyən edən başlıca amillərdir. Ana dili dövlət rəmzlərimiz olan himn, gerb, bayraq kimi müqəddəsdir.

Dövlət dili uğrunda ardıcıl mübarizə aparan Ümummilli Lider ziyalılar, xalqı ana dilinin dövlət dili kimi yaşamaq hüququ uğrunda mübarizəyə cəlb edərək bütün qüvvələri səfərbər etmişdir. Böyük tarixi şəxsiyyət SSRİ Konstitusiyası haqqında danışıq sarkən öz nitqində xüsusi olaraq vurğulamışdır: "Konstitusiyaya vətəndaşlara təhsil hüququ vermişdir. Bu hüquq ana dilində oxumaq imkanı ilə təmin olunur".

Ana dilimizin Azərbaycan dili adlandırılması. 1995-ci ildə Ümumxalq səsverməsi yolu ilə qəbul olunmuş Konstitusiyamızın 21-ci maddəsində Azərbaycan Respublikasının dövlət dilinin Azərbaycan dili olması öz əksini tapmışdır. Bundan sonra ana dilimizin inkişafı və qorunması işi daha da gücləndirilmişdir.

Ulu Öndər Heydər Əliyev dövlət dilinin yeni inkişaf dövründə yaranmış vəziyyəti nəzərə alaraq 2001-ci il iyunun 18-də "Dövlət dilinin təbii inkişafının təkmilləşdirilməsi haqqında" Fərman imzalamışdır. İlk növbədə

müstəqil Azərbaycan dövlətinin dil siyasətinin müəyyənləşməsi, formalaşması və möhkəmləndirilməsi baxımından müstəsna əhəmiyyət daşıyan bu tarixi Fərman dövlət dili ilə bağlı hər tərəfli və geniş məlumatları özündə ehtiva edir.

2002-ci il 30 sentyabr tarixində "Azərbaycan Respublikasında dövlət dili haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu qəbul edilmişdir. Qanuna əsasən Azərbaycan Respublikası Azərbaycan dilinin dövlət dili olaraq işlədilməsini öz müstəqil dövlətçiliyinin başlıca əlamətlərindən biri sayır, onun təbii inkişafı və inkişaf etdirilməsi qayğısına qalır, dünya azərbaycanlılarının Azərbaycan dili ilə bağlı milli-

dilimizin qorunması üzrə siyasi xəttinə sadiqlik. Prezident İlham Əliyev tərəfindən 2004-cü il yanvarın 12-də imzalanmış "Azərbaycan dilində lətin qrafikası ilə kütləvi nəşrlərin həyata keçirilməsi haqqında" Sərəncam ilə hər il lətin qrafikası Azərbaycan alfabəsi ilə çap olunacaq əsərlərin siyahısı hazırlanır. Həmin il yanvarın 14-də "Azərbaycan Milli Ensiklopediyasının nəşri haqqında", eləcə də 2007-ci il dekabrın 30-da "Dünya ədəbiyyatının görkəmli nümayəndələrinin Azərbaycan dilində nəşri nəzərdə tutulan əsərlərinin siyahısının təsdiq edilməsi haqqında" sərəncamları ana dilinin həyatımızın bütün sahələrində müfəssəl təbii gerçəkləşib.

Azərbaycan dilinin qorunmasına xidmət edən Dövlət Proqramı. Müasir dövrün tələblərini və realitələri nəzərə alan Azərbaycan Prezidentinin "Azərbaycan dilinin qloballaşma şəraitində zamanın tələblərinə uyğun istifadəsinə və ölkədə dilçiliyin inkişafına dair Dövlət Proqramı"nı 2013-cü il 9 aprel tarixli Sərəncamı ilə təsdiq etmiş milli və mənəvi varlığımızın güzgüsü olan ana dilimizin saflığının və zənginliyinin qorunması baxımından mühüm tarixi hadisədir. Dövlət Proqramının məqsədi Azərbaycan dilinin istifadəsinə və tədqiqinə dövlət qayğısının artırılması, dilimizin qloballaşma şəraitində zamanın tələblərinə uyğun istifadəsi, ölkədə dilçilik araşdırmalarının yaxşılaşdırılmasıdır.

Prezident İlham Əliyevin 17 iyul 2018-ci il tarixli "Azərbaycan dilinin elektron məkanda daha geniş istifadəsinin təmin edilməsi ilə bağlı bir sıra tədbirlər haqqında" Sərəncamı Azərbaycan dilinin inkişafı və təbii inkişafının daha da genişləndirilməsi baxımından xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Dövlətimizin başçısının 2018-ci il noyabrın 1-də imzaladığı "Azərbaycan dilinin saflığının qorunması və dövlət dilindən istifadənin daha da təkmilləşdirilməsi ilə bağlı tədbirlər haqqında" Fərmanı ölkəmizdə dövlət dilinin daim diqqət mərkəzində saxlanıldığını bir daha təsdiq edir.

Şeyx Qələm axundu belə tanıdım

Şeyx Qələm axundu gənlik illərindən tanıyırdım. Kəndimiz Gürdəsərə hüzzar meclislerini yola vermək üçün gəlirdi. Onu Lerikin çox kəndlərində tanıyırdım, savadına, şəxsiyyətinə, şəriətini qayda-qanunlarına dərin bələd olmasına görə hörmətini saxlayırdı. Quranın ayələrini izah edirdi, bilmədiyimiz vacib əməlləri başa salırdı, xeyirlər-şərini mübarizəsini dəlillərlə göstərirdi, insanların mənəvi paklığına, düzlüyünə, ədalətli olmağına, naqis işlərdən çəkinməyə çağırırdı. O, sadə geyinirdi, ədəb-ərkan qaydalarına əsl din xadimi kimi riayət edər, həmişə bəzi şeylərə diqqətini cəmləndirirdi. Hətta deyirdi ki, siz bu ərəbi hardan tapıb gətirmisiniz. O hər şeyi bizdən yaxşı bilir...

2013-cü ildə nəfis tərtibatla çap edilmiş "Şeyx Qələm Axund" adlı kitabın müəllifi İdris Şükürlü mənə də vermişdi. İndi də mənim stolüstü kitabımdır, hərdən nəzərdən keçirirəm. Kitabda çap olunmuş bir sənədin fotosurəti diqqətimi cəlb etdi. Bu vəsiqəni (N-234109) Şeyx Qələm axunda RSFSR-in Xorasan şəhərindəki baş konsulluğu 1923-cü ilin 28 iyulunda vermişdir. Bu sənəddən məlum olur ki, o 41 yaşında iken Nəcəf şəhərindən təhsildən qayıtmışdır. Mükəmməl ali ruhani təhsili alaraq müctəhid rütubində Vətənə dönmüşdür. Axundun təhsildən sonra doğma ələ qayıtması münasibətilə qurbanlar kəşir, nəzir-niyaz verirlər. Bu xoş xəbər bütün kəndlərə, ətraf rayonlara da tez

dan kənarında tanıyırdılar. Ulu öndər Heydər Əliyev onunla görüşmüş, ona böyük ehtiram göstərmişdi. 70-ci illərdə İraq ərəbindən nüfuzlu din xadimləri Azərbaycana gəlirdilər. Onlar dini durumun nə yerdə olduğunu öyrənmək məqsədilə Azərbaycana gəlirdilər. Kimsə Şeyx Qələm nişan verirdi. Heydər Əliyevin göstərişilə Şeyx Qələm axund iraqi nümayəndələrlə görüşür. İraqililər çox da zəngin geyinməyən anıq cüssəli Şeyx Qələmin savadına, ərəb və fars dillərinə, İslam elminə və onun inceliklərinə mükəmməl bələd olmasına, İslam elmi ilə yanaşı bir sıra dünyəvi elmləri, xüsusən humanitar sahəni çox yaxşı bilməsinə, verdikləri suallara hətərlə cavab almasına, onun nətiqlik məharətinə heyran qalırdılar. Hətta deyirdilər ki, siz bu ərəbi hardan tapıb gətirmisiniz. O hər şeyi bizdən yaxşı bilir...

Şeyx Qələm axundu Azərbaycan-

dan kənarında tanıyırdılar. Ulu öndər Heydər Əliyev onunla görüşmüş, ona böyük ehtiram göstərmişdi. 70-ci illərdə İraq ərəbindən nüfuzlu din xadimləri Azərbaycana gəlirdilər. Onlar dini durumun nə yerdə olduğunu öyrənmək məqsədilə Azərbaycana gəlirdilər. Kimsə Şeyx Qələm nişan verirdi. Heydər Əliyevin göstərişilə Şeyx Qələm axund iraqi nümayəndələrlə görüşür. İraqililər çox da zəngin geyinməyən anıq cüssəli Şeyx Qələmin savadına, ərəb və fars dillərinə, İslam elminə və onun inceliklərinə mükəmməl bələd olmasına, İslam elmi ilə yanaşı bir sıra dünyəvi elmləri, xüsusən humanitar sahəni çox yaxşı bilməsinə, verdikləri suallara hətərlə cavab almasına, onun nətiqlik məharətinə heyran qalırdılar. Hətta deyirdilər ki, siz bu ərəbi hardan tapıb gətirmisiniz. O hər şeyi bizdən yaxşı bilir...

Şeyx Qələm axund-Axund Qulam Rza Məhəmməd Rza oğlu 1984-cü ildə 101 yaşında xəstəlikdən vəfat etmiş, Zenonu kəndində tikdirdiyi məscidin heyətində dəfn olunmuşdur.

İllər ötsə də unudulmur, ehtiramla yad edilir Şeyx Qələm Axund.

Onunla Pirasora kəndinin yollarında işləyərkən qısa fasilədə görüşdüm. Hələ Sovet dönməsi zamanında "Komsomol" adlandırılan təsərrüfatda əmək fəaliyyətinə başladığı günləri yadına salırdı, tarixə dönmüş acılı-şirni xatirələri çözməyə çalışırdı. Bu mövzuya az sonra qayıtmaq istəyirdim.

O, DT-75 markalı tırtılı traktorun tormozunu çəkdi. Dəmir köhlən sanki nəfəsini dərib asta xoddə dayandı. Kabinadan gürəniş üz-gözünü mis rənginə döndərdiyi traktor sürücüsü çıxdı. Onun əllərinə baxırdım: torpağa bağlı əllərdən, bu əllərin yaratdığı əmək hünərindən çox yazmışdım. "Demək bu əllər imiş xarüqələr yaradan, yaylaqda, Muğanda, ehlə Pirasoranın özündə, qonşu kəndlərdə əməkçi insanların köməyinə yeten, dağların üzərinə gül bitirən, biri min eləyənlər..."

Əl uzatdı, görüşdük. Əllərindən torpağın ətri duyuldu. Tayxan, dedi. - Xangəldiyev.

Adını çox eşitmişəm. İndi isə özünü görürəm. Səndən, traktorçu həkmlərindən çox yazmışam. Təəssüf ki, özünü ilk dəfədir ki, görürəm. Çox şadam ki, öz sadə, lakin gərəklilə peşənlə Sovet vaxtında necə işləyibsen

se, indi də bu sənəti davam etdirirəm. - He, qardaş, düz deyirsən. Hər bir peşə, sənət lazımdır, - deyək söze körpü qoydu Tayxan. - İnsanlar bacardıqı sənəti istər böyük olsun, istər kiçik - şərafləndirən, onu gərəklilə edən, hörmətə - qiymətə mindirən. Mən 1983-cü ildən bəri torpağa, zəhmətə, idarə etdiyimi texnikaya necə bağlandımsa, daha onlardan gen düşə bilmədim. Düşündürdüm ki, bu mənim alın yazım, bəxtimə doğan dan ulduğumdur. Hər şey düşünəndə ki, kimlərsə mənim zəhmətimdən bəhrələnilir, bundan sonsuz fərəh keçirir, insanlara, kollektiv təsərrüfata, xalqa gərəklilə olduqumu düşündükcə yaşamaq, işləmək, zəhmətim etrini duymaq istəyirdim...

Əlbəttə, belədir. Bundan böyük fərəh doğuran iş nə ola bilər ki? - deyər soruşuram.

Əmək fəaliyyətimə Pirasorada başlamışam, - deyir Tayxan. "Komsomol" adına təsərrüfətin güclənməsində, kəndimizin tərəqqisində, adamların rifahının yaxşılaşmasında əməyim az olmayıb. Kəndin əməkçi insanları ilə, mühəndis-texnik işçiləri ilə əl-ələ verdik, nəticədə sovxozumuz neinki rayonumuzda, eləcə də Azərbaycanda öncüllər cərgəsinə çıxdı. Çoban Sarxan Hüseynov iki dəfə Lenin ordeninə layiq görüldü. Kəndimizdən qəzetlər yazdı, radio, televiziya göstərib təriflədi. Yazıçı Məmməd

Torpağa, zəhmətə bağlı əllər

medhüseyn Əliyev "Dağlar oğlu", "Dağda bahar" romanlarını yazıb Moskvada, Bakıda çap etdirdi, elin, zəhmətin etrini duyan, tezə dğnya quran mərd, fədakar insanların şöhrətini ellərə yaydı. İndi də bu şöhrətdən doğru fərəh hissi ilə yaşayırdım...

Tayxan Xangəldiyevlə Pirasoranın yollarında qranit kimi möhkəm qayalar ram edərək yenidən görüşdüm. "Komatsu" markalı texnika qayaları söküldükcə Tayxan idarə etdiyi DT-75 markalı buldozlarla dağları, qaya parçalarını yoldan kənarlaşdırır, yolu genişləndirir, avtonəqliyyatın gediş-gəlişini asanlaşdırır, təhlükəsizliyinə təminat yaradır.

İndi Pirasoradan Divağac kəndinə qədər olan 6 kilometrlik yol daha əvvəlki deyil. İki maşın bir-birindən rahat ötüb keçə bilər. Nə qışda, boranda, nə də sazaqda bu yolların qorxusu yoxdur. Fərəh hissi keçirirəm ki, yeni yolun tikintisində mənim də payım var...

Bəli, Tayxan və həkəndilləri tarixdə görünməmiş işlərə imza atıblar: Pirasorada tikinti-quruculuq işləri gətirdicə vüset alar. Çox keçməz ki, kəndə gələn sakinlərin, qonaq-qaranın sayı artacaq, gənclər doğma yurtdan daha abad və yaraşlıq, torpaqların ruzi-bərəkətli olması üçün can-dildən çalışacaqlar.

Torpağa, zəhmətə bağlı əllərin sahibi Tayxan Xangəldiyev isə dağların ovunda qərar tutaraq qranit qayalara meydan oxuyan Pirasoraya baxıb qürur duyacaq!..

İdris Şükürlü

"Əlvida bağça, salam məktəb"

Rayonumuzun nümunəvi uşaq tərbiyə müəssisəsi sayılan Piran kənd uşaq bağçasında böyük qrup uşaqlarının və tərbiyəçilərinin iştirakı ilə "Əlvida bağça, salam məktəb" adlı tədbir keçirilmişdir.

Tədbiri giriş sözü ilə bağçanın müdiri Sevr Bayramova açmış, bağça ilə vidalaşan məktəblilərin hər birinə sağlamlıq, böyümək, təlim-tərbiyədə, təhsildə uğurlar qazanmaq arzulanmışdır.

Tədbiri yüksək zövqlə hazırlayan qrup rəhbəri Mahirə Surətova və musiqi rəhbəri Sevrə Bayramova uşaqlara bir-birindən maraqlı şeirlər, rəqslər və maraqlı səhnəciklər təqdim et-

qoyan uşaqlar təhsildə də uğurlar qazanacaq. Vətəne layiq övlad olacaqlar.

Bağça uşaqları Piran kənd folklor klubunun "Sema" rəqş ansamblının bədii rəhbəri Namiq Ağayevin müşayiəti ilə rəqş etdilər.

Tədbirin sonunda bağçanın müdiri Sevrə Bayramova, bağça uşaqları,

dilər. Uşaqlar il ərzində keçirilən məşğələlərə ekskurs etdilər.

Bağçanın ilk tərbiyəçi müəllimi olmuş Gülbahar Rəhimova uşaqlara ən xoş arzu və istəklərini bildirdi və dedi ki, mən inanıram məktəbə qədəm

valideynlər xatirə şəklində qərdirdilər, sabahın şagirdləri onlara göstərilən diqqət və qayğıya görə minnətdarlıq ifadə etdilər.

"Lerik"

Xanlar Həmid poeziyasının poetik palitrası

"Şeir haqqında yazmaq, şeir yazmaqdan çətindir" - deyirdi böyük nəzəriyyəçi, şəirçilik məktəbinin banisi, 40 il Nizamiyyə mədrəsəsində dərs deyən Xətib Təbrizi (1030-1109). Əlbəttə, şeir yazmaq da asan bir iş deyil. "Söz Yaradının mədi-sənəsi, nəğməsidir" deyirdi dahi SÖZ ustası Məhəmməd Füzuli (1494-1556)! Ona görə "şeir fəziləti də ayrı bir elm" idi. Beləliklə, şeir insanlığa reva görülmüş Allah əmanətidir, ancaq ilahi vergisi olan istedad sayəsində şairin qəlb aləmində yuva bağlayır, sözün libas geyinib "köksün dar qəfəsindən ədəbiyyatın təmiz havasına çıxır". Bu sözlərin müəllifi məşhur ədəbşünas V. Belinski (1811-1848) ədəbi tənqidçi bəlkə də ələ buna görə deyirdi ki, "Şair özü də yüksək və müqəddəs bir sözdür. Bu sözdə ölməyən əbədi bir şöhrət vardır. Çağdaş Azərbaycan ədəbiyyatında şair sözünün müqəddəsliyini qoruyun söz sahiblərindən biri Xanlar Həmidir. Onun 2 ay əvvəl çap olunan 256 səhifəlik həm qalın, həm də qalan "Dərhan sevgilər" adlı kitabı çağdaş poeziyamızın ilahi nurundan süzülüb gələn ətərləri bir Məşih fərisi kimidir.

İnsan öz istəyi ilə şair olur, sanki şair kimi dünyaya gəlir. Şairlik peşə, sənət deyil, şairlik tələddir. Nizami, Nəsimi, Xətib, Füzuli, Vaqif, S.Vurğun anki şair kimi dünyaya gəlib. Şairin iki böyük enerjisi menəbəyi var: istedad və şəxsiyyət! Bu ikisinin tale evindəki izdivadından dünyanın ən qiymətli gövhəri - SÖZ dünyaya gəlir. Valideynin öz körpəsinə can verməsi kimi sözdə "ehya etmək" də şairin müqəddəs borcudur. Şair X.Həmid özə ehya verən şairlərimizdəndir və o bəşəri şairdir.

Fironlar öz məzarında, Cənnətin intizarında, Gərdişin öz bazarında Firon olmuş Musa gördüm.

Bəh-bəh-bəh! Qələm sahibi istəyirəm bunu açal! Söz sahibi istəyirəm, bunu şərh eləsin. Şair X.Həmid Azərbaycan fəlsəfi-intellektual poeziya məktəbinin istedadlı və şəxsiyyətli nümayəndəsidir. Əsərlərində özü öz yolu olan, yüz-yüz sifətli dünyanı özündən keçirib duruldan şairin öz obrazıdır. Şair X.Həmid şeirinin fəlsəfi təfəkkürlü lirik qəhrəmanı - dünyaya müdrik gözü ilə baxan insandır. Qəzəlinde: Hikmət süffəsini

açanda müdrik, Cahilin yadına çin-dan gələr. Bir şam sönməyibse fələkdən, Xanlar, O şamin yanması Xudadan gələr-deyən Şair X.Həmidin poeziyasının mühüm bir cəhəti lakonik şəkildə belə açıqlana bilər: "Bu şeirləri müdrik bir filosofun qəlbindən süzülən hikmətlər kimi də oxuya bilərsən, Ruhul Quddusun pıçılığını ektaz, yəni vəcd halında deyilən şeytəylərkimi də anlaya bilərsən".

Poeziyamızın nadidə nümayəndələri kimi Şair X.Həmidin də poetik palitrası rəngarəng, çoxcəhətli, bu isə özlüyündə oxucunu yormamağa, onu intellektual simvol və ideyalarla yükləməməyə, bezikdirməməyə xidmət edir. O sevir və sevidir. Lirik roman-tikasız ola bilməz. Romantika lirik poeziyamızın ətri, bahar nəfəsidir. Romantika şeirdə şair ehtiraslarının coşğun ilhamı, pafosudur. Şair Xanlar Həmid Füzuli poetik ənənələrinə sadə SÖZ-ü bağı çatlayana qədər fikirləri yükləməyən, amma söz bağçasında ətərləri güllər bitirən lirik, fəlsəfi-romantik şairdir. Dahi Edissona elektrik lampasını yaratmağa ilham verən 400 əsərindən 200-ü dövrümüzə çatdı və Vəhdət-vüqudunduya fəlsəfəsinə bəxş edən Mühyiddin ibn Ərəbi (1165-1240) yazıb ki, eşq metafizikdir, əvvəl qəlbədə qərar tutur, sonra qəlb onda qərar tutur. Şərqdə Əmir Teymur kimi fəthələri, Qərbdə Höte-Hüqo, Balzak kimi ədibləri şeiri ilə özünə heyran edən Xoca Şəmsəddin Hafiz Şirazi (1320-1390) yazıb ki, eşq ilə dirilən üçün əlaməti cansız kildir. Pifaqor kimi dahinin məşhur teoremi-ni 48 variantda isbat edən, 2 düzbucaqlı üçbucağın kəsişməsindən 497664 düstür çıxardan ensiklopedik alimimiz, iftixarımız, müdriklərin sultanı Nəsirəddin Tusi (1201-1274) yazıb ki, heqiqi eşq odur ki, Məşuqdan başqa digərləri gözümdə pərdətək görünür. Əsərləri 600 il dərslik kimi mədrəsələrdə tədris olunan hikmət şairi Müslühiddin Müşrif ibn Abdulla, yeni Sadi Şirazi (1210-1292) yazıb ki, eşq uçarsan, qanadların yanar. İrfan şairi Əbdürrəhman Caminin (1414-1492) onun haqqında peyğəmbər deyil, amma kitabı var dediyi eşq pərvə-

nəsi Mövlana Məhəmməd Cəlaləddin Rumi (1207-1273) yazıb ki, eşq uçmazsan qanad nəyə yarar? Dünyanın 11 bölgəsində məzarı olan ustad Yunus İmrə (1240-1321) yazıb ki, eşq çətin qanadı kim arar? Bu cəhətdən Şair X.Həmid poeziya həvaskarında sevgi və razılıq hissi oymatmağa nail olan məcaz və poetik sintaksis tapmağın ustasıdır:

Gəldin- getdin şah kimi, Dəmədin bu ah kimin? Mən sənə məddah kimi, Könümün sultanı eşq!

Gözün var de nəyimdə? Ev tikdin eynəyimdə Gecənin köynəyində Müdhişsən, ey fani eşq!

Bu şeirdə Füzuli poeziyasının hər beytinə, hər misrasına xas olan çoxmənalılıq və həyatı realılıq daşmaq və qınlmaq surətə bağlılığı sezilməkdir. Şair Xanlar Həmid poeziyası adı poeziya deyil, heç adıyla poeziyası da deyil. O heyət-eşq fəlsəfəsinin şeir dilinə çevirən poeziyadır! Onun şeirləri zamanı an kimi üyüdən öyrünməyə bənzəyir:

Xanlarım, dərədən, dağdan keçmişəm, Qaradan keçmişəm, ağdan keçmişəm, Nahaqdan keçmişəm, haqdan keçmişəm. Bu dünya mənimki deyil, ilah!

Şair X.Həmid vətənpərvər şairdir, 1-ci Qarabağ savaşına 44 günlük Vətən müharibəsi şəhidlərinə, elimizə, obamıza, rayon və kəndlərimizə həsr etdiyi şeirlər bunun bariz nümunəsidir! Məxsusen şəhid Cavanşirə aid şeir üçmüz əsərləndir. Şəhid Cavanşir Çayrud kəndində dünyaya gəlmiş bir igiddir. Cəm şəhidlər kimi o da əvvəl şəhid kimi yaşıdı və sonra şəhid oldu. Lənkarən Dövlət Universitetinin fəxri məzunudur. Şagirdim 44 günlük Vətən müharibəsində şəhid olmuşam, əvvəlki internet səhifəsində yazmışam ki, bu dağlarda qar kimiymi, həmşə burada olmurdu. Gör Xanlar Həmid dühəsi bu necə təsvir edib:

Bu uca dağlarda qar olacaqsan, Sevon ürəkərdə yar olacaqsan. Həmişə əbədi var olacaqsan, Səni silə bilməz zaman, Cavanşir.

Qədir Kerimov, tədqiqatçı-filoloq

Yaxşı insanları unuda bilmirəm

Mən 1958-ci ildə Rəzgov kəndində anadan olmuşam. Ailədə beş qardaş, dörd bacı olmuşuq. Atam Əbülfəz İbrahimov halal zəhməti ilə dolanırdı. Ona əkin-biçinlə, maldarlıqla məşğul olmağı əmin İbrahim öyrətmişdi, atama himayədarlıq etmişdi, çətinə düşəndə ona arxa-dayaq durmuşdu, məsləhətlərini əsirgəməmişdi. Əmin atama halallıqla, zəhmətlə, mərdliklə yaşamağı, övladlara yaxşı tərbiyə verməyi, ələ, obaya həmişə gərəklə vəsiyyət eləmişdi. Atam ömrünün sonuna kimi əmin İbrahimin tövsiyələrinə, məsləhətlərinə əməl elədi, bu dünyadan axirət evinə kişi kimi köçdü...

Atamı, kəndimizin ağsaqqallarını, başbülənlərini, zirik adamlarını yaxşı xatırlayıram. Böyükəgə Mirsalayevi, Sənham Rəhimovu, Qaçaq Hacıağani təkcə Rəzgovda deyil, Lənkaranda, Astarada, Bakıda yaxşı tanıyırdılar. Onlar kəndimizə ucalıq gətiriblər.

İqbal Məmmədov, Mirqəvvam Məmmədov kimi millət vəkili, ziyallıq kəndimiz say-seçmə, öndə gedən sakinləridir. Kəndimiz haqqında kitablar da yazılıb.

Yaxşı yadımdadır: mən həmyaşid rəfiqələrimlə xalça, kilim toxuyur, sərrüfat işləri ilə məşğul olardıq. Mənim kitab oxumağa böyük həvəsim vardı. Kitab dünyagörüşümü, biliyimi artırır, məni dərindən qoyurdu. "Budağın xatirələri", "Vicdan satanda", "Sevədsiz aylar", "Başsız atlı", "Dağda bahar", "Qızlar sözümlü sizerdir" kitablarını, S.Vurğunun, M.Müşfiqin, C.Cabbarlının, M.Ə.Sabirin, Q.Novruzun, N.Rəfiyyəlinin əsərlərini sevvə-oxuyurdum. Hər bir əsərdə hikmətə, tərbiyəyə, əxlaqı fikirlər vardı...

Yeri gəlmişkən yeri görünən, hamının yaxşı tanıdığı bir ağsaqqal bərədə söz açmaq istəyirəm: Hacı Vəli-ağa Nəbat oğlu Şəhpələngovdan.

Onun geniş təqdimata ehtiyacı yoxdur. Çox mərd və xeyirxah, söhbətçi, həlim təbiətli idi, qonağa özü qulluq edirdi. Hacı Vəli-ağa 1938-ci ildə Murya kəndində dünyaya göz açmış, orta məktəbdə təhsil almışdı. Lerik rayon milis şöbəsində işə başlamış, sonra avtomobil müfəttişi təyinat olunmuşdu. O, 1989-cu ilə kimi vəzifədə çalışdı. "Qüsuruz xidmətə görə" medalları ilə təltif edilmişdi. Təqəddü qıxdıqdan sonra Rayon Ağsaqqallar

Peşə yoldaşları arasında yaxşı hörmət qazanmışdı, mehriban ailə sahibi idi.

Hacı Vəli-ağa rəzgovlularla qohum olduğu üçün kəndimizə gəlmişdi. Kəndimizdən olan bir hacı xanım mənə dedi ki, bes be-

Xanımqul Şəhpələngova, Lerik şəhər sakini

lə bir hörmət sahibi olan kişi var, heyət yoldaşı vəfat edib, ona sənin kimi bir qulaq yoldaşı lazımdır, ona ərə gətərsən pis olmaz. Mən əvvəllər etiraz etdim, sonra gördüm ki, hamı onun, yeni Hacı Vəli-ağının xoş rəftarından danışıq, razı oldum. Bu minvalla bir neçə il yaşadım. Həmişə də ondan xoş xasitət gördüm. Çox mehriban və səxavətli idi.

Ömrünün son vaxtlarında Hacı Vəli-ağa dializ xəstəsi idi. Buna baxmayaraq xəstəliklə mübarizə aparır, yaşayırdı. Lənkarana hər həftə müalicəyə gedirdi. Nəhayət 2021-ci il avqustun 17-də gecə saatlarında vəfat etdi. Ölümqabağı vəsiyyəti, haqqını halal elə, - dedi. Mən də halallıq verdim.

Nə yaxşı ki, belə işıqlı insanlar dünyamızda olub. Yoxsa dünya darıxardı.

Təbrik edirik!

Ömrün şirin çağları

Onunla həmyaşıdıq. İşlə getirdi ki, 1989-cu ildə Bakı Ali Partiya məktəbinə birlikdə daxil olduq. Həmin illərdə məlum hadisələr baş verdiyi üçün biz oranı Bakı Sosial İdarəetmə və Politologiya İnstitutu kimi (indiki İdarəetmə Akademiyası) bitirdik.

Nizaməddin Muradov ikinci ali məktəbi fərqlənmə diplomu ilə bitirdi. O, 1978-ci ildə Bünəyad adına Xalq Təsərrüfatı İnstitutunun maliyyə və statistika fakültəsini beləcə uğurla başa vurmuşdu. Həmişə də tədris prosesində öyrənməyə böyük diqqət yetirir, kamil mütəxəssis olmaq üçün var gücünü sərf edirdi.

Elə həmin ildə təyinatla Özbəkistan Respublikasına göndərildi, Karşı şəhərində neft və qazçıxarma idarəsində əmək və əmək haqqı şöbəsinin müdiri təyinat olundu. Təyinat müddəti bitdikdən sonra Azərbaycana qay-

ıtdı. 1983-cü ilə kimi Lerik rayon Üzümçülük Komitəsində təftişçi mühasib işlədi.

Nizaməddin Muradov 1995-ci ilə kimi Lerik rayon Komsomol Komitəsinin III və II katibi seçildi. Gənclər arasında hərbi vətənpərvərlik tərbiyəsinə diqqət yetirdi, onların savadlanmasını ön plana çəkdi.

1993-2001-ci illərdə Lerik Rayon Məşğulluq Mərkəzində direktor işlədi. 13 il Lerik Rayon İcra Hakimiyyətində baş məsləhətçi təyinat olundu. Əmək fəaliyyətinin sonrakı yeddi ilində rayon Statistika İdarəsinin rəisi vəzifəsində çalışdı. Həmişə işlədiyi vəzifəni ləyaqətlə yerinə yetirdi, ictimai işlərdə fəallıq göstərdi. Rayonun tərəqqisi üçün can-dildən işlədi, gənc kadrların hazırlanmasına köməyini əsirgəmədi.

Nizaməddin Muradov Lerik Rayon İcra Hakimiyyətinin Fəxri fərmanlarına layiq görülüb. Ən

böyük mükafatı qüsuruz işləməyi, üç övladı böyütməyi, el-oba hörməti qazanmasıdır.

Etibarlı dost, vətənpərvər ziyalı, kamil şəxsiyyət, təşəbbüskar mütəxəssis olan Nizaməddin ömrünün çox hissəsini xalqa xidmətdə keçirmişdir.

Biz 65 yaşının tamam olmağı münasibətlə Nizaməddin Şirvan oğlunu təbrik edirik, ona mənalı ömür, nəticə sahibi olmağı, həmişə sevimliyi arzu edirik!

65 yaşın mübarək!
Yoldaşlarından bir qrup

Ömrün pillələri

Malik Xosrofovun hörmət-iz-zətini niyə həmişə uca tuturuq? Onda əsl insana xas olan müsbət xarakter, gənclərə örnək olan alimcəmlilik, mardənəlik, Vətəne məhəbbət duyğusu, cəmiyyətdə qazandığı hörmət və ləyaqət bunu belə deməyə əsas verir.

Deyilənlərdən fərqli olaraq Malikin təqdiməyi-halını oxucuya təqdim etmək, onun barəsində ütlü sözlər söyləmək, mübaliğəyə yer vermək fikrimiz yoxdur. Atalar demişik: "Görünən kəndə nə bələdçilik". Düşünürük ki, bu qeydləri dilə gətirək, Malik üçün ən yaxşı təbrikqarışıq hədiyyemiz olar.

Öncə qeyd edək ki, Malik

Xosrofov vergi işçisi olsa da ondakı xoş təbassüm, ağıllı və məntiqli söz-söhbət, qarşıdakını sonadək dinləmək bacarığı, nəticə çıxarmaq ustalığı onda kifayət qədərdir. Öz peşəsinə ürək-dən bağlıdır, həmişə yenilikləri, ən son qərarları, göstərişləri öyrənməyə çalışır. Söz düşəndə zarafla, təvəzökarlıqla deyir: mən şagirdəm, həmişə özümə müəllimlər axtarıram. Bununla da Malik özünün uşaq kimi saf olduğunu, müəllimə - yeni öyrənməyə, təlim-tərbiyəyə hələ də məhəbbət olduğunu göstərir.

Malikin xarakterində öyrənmək cəhətləri yoxdur. Gərəklə onunla yoldaşlıq edəsən, hər şeyi biləsən, hər şeyi biləsən:

Maraqlı

Cinsi həyatın faydaları

Bəşər övladı ailə həyatı qurub istədi münasibətlər nəticəsində dünyaya yeni nəsillər gəlir. Eləcə bununla bağlı birgə mehriban yaşayan gənclərin dünyanın gözəlliyinə yön alan başqa faydaları da çoxdur...

İstədi münasibətlərə pozitiv, hörmətli yanaşılarda bunun insan sağlamlığına yaxşı mənada böyük təsir olur. Bu da onunla bağlıdır ki, müntəzəm, xoş cinsi həyat ömrü 5 il uzadaraq ona rəngarənglik, ələclə parlaqlıq qatır. Cinsi əlaqə zamanı karbohidrat mübadiləsi aktivləşir, insanda bir çox hormonlar yaranır. Bunların əsasında endorfinlər, yeni xoşbəxtlik hormonları durur. Diger hormonlardan olan serotonin kişi və qadında istirahət və

rahatlıq hissinə yaradır. Nəticədə bununla hər iki tərəfdə əhval-ruhiyyə son dərəcə yaxşılaşır. De-diyyə hal səsküylü yerlərdə yaşayanlar üçün daha çox vacibdir.

Cinsi həyatın profilaktik və müalicəvi əhəmiyyəti onun ağrıkəsici keyfiyyətlə malik oksitosin hormonun istehsalıdır. Bu hormon baş ağrıların qarşısını almaqda ən təsirli "dərman" sayıla bilər. Estrogenlər isə ən əsas qadına gözəllik gətirir, dərinin, saç və dirnaqların vəziyyətini yaxşılaşdırır doğru deyildir. Qadın öz görkəmindən zövq alır, həmişə şən, mehriban görünür.

Testosteron hormonu kişilərə daha cəsarət və özünəinam hissi gətirir. Həm də qaydasında

görülmə intim münasibətin kişinin həyatını yarıda qoyan miqdarda infarktın qarşısını almaqda effektiv köməyi verir. Aparılan təcrübələr onu da göstərir ki, qadınlarda istədi münasibətin zehinin inkişafına xeyri çoxdur. Əlaqə zamanı beyin oksigenlə dolur, boz hüceyrələr aktivləşir, bu da öz növbəsində yaddaş müsbət təsir edir, insanda öyrənmək həvəsini artırır.

Amma bütün deyilənlər gərəklə bir halallığa tapınırsın. Bu da ilahi bir sevgi ilə bir-birinə başlanmış ərə ilavə arasında olan həqiqi, saf münasibətlə bağlıdır.

Zəfər ORUCOĞLU, Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin üzvü

Redaktor İdris ŞUKÜRLÜ

Təsisçilər: Lerik Rayon İcra Hakimiyyəti və "Lerik" qəzetinin kollektivi H/N:AZ05AIB33080019447400220174 VOEN:6300050071

Lisensiyası № V 280 İndeks 96935 Hər kəs öz imzasına cavabdehdir. Əlyazmalar geri qaytarılmır

Redaksiyamız ünvanı: Lerik şəhəri, Həzi Aslanov küçəsi, 1 Tel: (070) 200-21-54

Qəzet "Son Dakika" MMS mətbəəsində hazır diapozitivlərdən çap olunmuşdur.

Sifariş: 654

